СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, пятниця, 3-го жовтня 1947. No. 230. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, October 3, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ДО ДОБРОВІЛЬНОГО ПАЙКУВАННЯ ХАРЧІВ

Вашингтон, 1. жовтня. — На першому зібранні Громадянського Харчового Комітету складеного з 26 членів президент Труман вийшов з пляном добровільного пайкування харчів. Комітет одноголосно згодився з домаганням президента і ухвалив резолюцію „з зазивом до кожного громадянина, кожної організації, кожної господині і кожної установи в краю, в якій подають харчі, щоб вони співпрацювали з програмою добровільного пайкування". Комітет склав таку програму: Купуйте дешевші роди мяса, а це причиниться до збереження збіжжя, яке досі вживалося на годівлю товстої худоби; не подавайте завеликих порцій в домашніх обідах, а це причиниться до ощадного уживання харчів по домах; не забагато переварюйте харчів, бо в такий спосіб тратиться їх поживна вартість; зуживайте залишки мяса з одного дня на другий; щадіть збіжжя, а надолужуйте мясом з дробу, яйцями, маслом і сиром.

Президент домагається швидкого скликання конгресових комісій.

Президент Труман формально візвав важніші конгресові комісії, щоб вони зійшлися як найшвидше в справі винайдення засобів для затамування дальшого економічного нещастя в Західній Европі. — В розмові з кореспондентами сказав підсекретар стейту Роберт А. Ловет, що від 1 грудня до березня наступного року треба буде $800,000,000 на таке затамування.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПІСЛАНЕЦЬ ПРЕЗИДЕНТА ДЛЯ СКИТАЛЬНИКІВ В ЕВРОПІ.

Вашингтон, 2 жовтня. — Уго Карусі, давній комісар іміграції й натуралізації, вибрався сьогодні в спеціяльній місії від президента Трумана для налагнання справ скитальців в Европі. Департамент стейту виявив, що Карусі іде до Німеччини, Австрії, Італії й Швайцарії на конференцію з військовими й цивільними урядовцями. Він мабуть візьме участь у нарадах ІРО в Женеві. Опісля він привезе звіт в справі пляну федерального уряду, щоб допустити до Америки більше число здепляcованих людей.

СЕН. ТЕФТ ПРОТИ ЗАГАЛЬНОГО ВИШКОЛУ.

Чейен, у стейті Вайоминг. — Сенатор Роберт Тефт, провідний член Републиканської Партії в конгресі, виявив свій спротив проти загального військового вишколу молоді в Злучених Державах. Як причину він подав, що такий рух буде заохотою до війни. Погляд Тефта йде в протилежнім напрямку ніж погляд другого провідного республиканця, а це нюйоркського губернатора Тамеса Ф. Дюїя. На недавній конвенції Американського Легіону Дюї заявився за потребу загального вишколу.

УСАМОСТІЙНЕННЯ ПОВІТРЯНОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Повітряні сили Злучених Держав стали цілковито самостійними у складі спільної краєвої оборони і на знак незалежности вислали двох провідних стратегіків до Аляски й Німеччини. Секретарем повітряних сил є В. Стюарт Саймингтон, а начальником штабу ген. Карл Спац. Заступником ген. Спаца іменований лютенант ген. Гойт С. Ванденберг. Крім цього оприлюднено аванс 16 інших високих офіцирів у повітряній службі.

ЗМІНА ПОСТАНОВИ В СПРАВІ ПРОТИКОМУНІСТИЧНИХ АФІДЕВІТІВ.

Вашингтон. — Краєва Рада Робітничих Відносин змінить рішення її правного дорадника Роберта Денгама в справі афідевітів юнійних урядовців з відреченням комунізму. Переведені приватні допити виявили, що чотири члени Ради проти одного заявилися за зміну. Коли б до цього прийшло, тоді осередні робітничі організації не мусіли б виповняти афідевітів, лише їхні хлени-юнії.

ФРАНЦ ЙОСИФ ПОЗИЧИВ $25 НА ЗАПЛАЧЕННЯ КАРИ.

Ню Йорк. — Австрійський архикнязь Франц Йосиф, який перебуває постійно в Америці, дістав поліційну кару у висоті $25 за їзду проти червоного світла на булварі в Квінс, під Ню Йорком. Коли судя присудив йому кару, виявилося, що він не має грошей і вже мав піти на 5 днів до тюрми, одначе газетний репортер, який був тоді в суді, зголосився, що заплатить за архикнязя. Він опісля звернув позичку, а в суді виявилося, що полисмен, який доручив йому візвання, впевнив його, що кара буде лише $2.

ЩЕПЛЯТЬ ПСІВ ПРОТИ СКАЖЕНИНИ.

Ню Йорк. — У дільниці Ричмонд, на острові Стейтен Айленд, видано розпорядок, щоб щепити псів проти скаженини. В цій цілі отворено безплатні клініки в кількох місцях. Досі защеплено 9,423 псів на загальне число 18,000 в дільниці.

Америка відновляє дипломатичні зносини з Болгарією

Вашингтон, 1. жовтня. — Злучені Держави відновили повні дипломатичні звязки з Болгарією сьогодні. Це зроблено без огляду на це, що болгарський уряд ставиться неприхильно до Злучених Держав і що Болгарія не виповнила умов, які давали б їй право брати участь в Обеднаних Державах. На підставі мирового договору, заключеного з Болгарією, Америка має право втримувати своїх представників в тому краю для оборони американських інтересів. Послом до Болгарії іменований Доналд Р. Гіт з Топіки, в Канзас. Підчас перемиря заступав американські справи в Болгарії Майнард Б. Барнес, який попав у конфлікт з советською військовою владою. Тепер Америка має вже послів у всіх балканських державах, за вимком Альбанії.

ФОРЕСТАЛ НАЗИВАЄ НІСЕНІТНИЦЕЮ ТВЕРДЖЕННЯ ВИШИНСЬКОГО ПРО ВІЙНУ ЗБОКУ АМЕРИКАНЦІВ

Ню Йорк. — Секретар оборони Джеймс Форестал назвав „нісенітницею" закиди Вишинського, наче б представники великого бизнесу в Америці бажали собі війни. На обіді Товариства Військових Гарматчиків Форестал признав, що він самий давніше належав до групи людей з великого бизнесу й тому знає, що мир є потрібний для розвитку бизнесу. Навпаки, твердив Форестал, що люди з нетрів привикли кидати камінням один на одного давно перед тим, заки зорганізувався великий бизнес. Одначе, сказав Форестал, Америка не переведе однобічного роззброєння, доки не буде створений правний міжнародний апарат для береження миру.

ЗА ЗРІВНАННЯ ЧИСЛА ПАШПОРТОВИХ ВІЗ З РОСІЄЮ

Вашингтон. — Сенатор Вилйем Ф. Новленд з Каліфорнії віднісся до президента Трумана, щоб він обтяв число дозволів для росіян на вїзд до Америки до числа американців, що виїздять до Росії. Це мало б бути у відплату за те, що Росія не допустила американських сенаторів відвідати Москву для огляди й американської амбасади.

СКЛИКАНО КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ АРГЕНТИНИ, ПАРАГВАЮ І УРУГВАЮ

Буенос Айрес, Аргентинаа, 27. вересня. (Повітряною поштою до Свободи). — З огляду на складне положення в світі, Обеднані Українці Аргентини, Парагваю і Уругваю, розуміючи вагу теперішнього положення, а зокрема положення свого народу, рішили скликати Перший Український Національний Конгрес для вирішення своїх справ на місці та скріплення національного престіжу на міжнародній арені. Конгрес відбудеться в днях від 31-го жовтня до 2-го листопада цього року в Буенос Айрес. Створено окрему конгресову Комісію, головою якої є Михайло Грегоращук а секретарем Іван Стернюк.

„Мертва точка" у виборі України до Ради Безпеки О. Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 1. жовтня. — На сьогоднішному засіданні Генеральної Асамблеї О.Д. Україна продовжувала бути „кістрою незгоди" між Советами і західними демократіями, у звязку з вибором третього члена Ради Безпеки. Америка і Велика Британія рішучо противляться проти вибору України, стоючи на становищі, що вона не є де факто самостійною, суверенною державою і тому не може виконати зобовязань, що їх накладає Рада Безпеки на своїх членів. Зі свого боку вони піддержують кандидатуру Індії. Советський Союз обстоює свою власну кандидатуру під українською назвою, мотивуючи її теж українським аргументом, що Україна принесла найбільші жертви в боротьбі проти Німеччини та є в О.Д. старшим членом, ніж Індія. Думки інших делегатів під цим оглядом поділені. Під час вчорашнього голосування Україна дістала 31 голосів проти 23, що їх здобула Індія. Сьогодні кандидатура України одержала 32 голоси, все ще шість замало до вимаганої більшости двох третіх голосів. Після голосування предсідник Асамблеї, д-р Аранья, заявив, що справа вибору третього нового члена до Ради Безпеки остаточно опинилася в „мертвій точці", яку будуть намагатися переломити вже аж в наступному тижні. Вишинський заявив, що Становище Америки і Британії до кандидатури України є „перешкодою до міжнародної співпраці", висловлюючи рівночасно надію, що Асамблея винесе „правильне рішення'

ВИБІР НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІЯЛЬНОЇ РАДИ

Лейк Соксес, Н. Й., 1. жовтня. — Генеральна Асамблея вибрала сьогодні на опорожнені місця шістьох нових членів Економічної та Соціяльної Ради О.Д. В другому голосуванні потрібною більшістю голосів вибрано до цеї Ради: Австралію, Бразилію, Данію, Велику Бротанію, Польщу та Советський Союз. В практиці прийнято, що пять великих потуг, які мають постійні місця в Радах Безпеки і Протекторатів, мають постійно теж відповідний голос в Економічній і Соціяльній Раді. Кандидатами на опорожнені місця в Раді Протекторатів видвигнено Филипини, Норвегію, Коста Ріку, Сіям, Югославію та інших. Перші голосування не дали ще рішального висліду.

СОВЄТИ ПРОТИ ЧЛЕНСТВА В О.Д. ІТАЛІЇ І ФІНЛЯНДІЇ
Два чергові „вета" большевиків в Раді Безпеки.

Лейк Соксес, Н. Й., 1. жовтня. — Рада Безпеки вирішувала сьогодні справу членства в О.Д. колишніх німецьких сателітів: Італії, Болгарії, Угорщини, Румунії і Фінляндії. Італія і Фінляндія були прийняті, але Советський Союз цему спротивився, використовуючи вже 21-ий і 22-ий раз своє великодержавне право „вета". Інші країни не одержали вимаганої кількости 7 потверджуючих голосів. Злучені Держави Америки здержалися від голосування.

МОСКВА ПОЧИНАЄ РОЗГОСПОДАРЮВАТИСЬ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 28. вересня. (Повітряною поштою до Свободи). — І. К. — Москва щораз більше починає почуватися і поводитися теж в Чехословаччині, як „дома". В останньому большевики перебрали тут друкарню, де раніше друкувалися українські книжки та видання Української Академії і використовують їх для своїх пропагадивних видань. В тій цілі створено тут видавництво „Хутор", під керівництвом якогось Винничука, і це видавництво вже випустило тут твори — докишо російських клясиків. До Праги переїхала теж більша кількість советсько-російських артистів і тут накручують свої фільми в модерних чеських фільмових заведеннях на Барандові. В Празі відкрито російський театр під керівництвом Хаджеева та московську середню школу під керівництвом Мамонтова.

У.П.А. НА ЕКРАНІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 28. вересня. (І. К.). — В чеському фільмовому тижневику, що його висвітлювано в часі від 19. до 26. вересня, показано сцени з бою, після якого попав в чеський полон командант сотні УПА, Шиґельський, зі своїм штабом. Показані у фільмі полонені воякиУПА роблять дуже добре враження, виглядають здорово і чисто та держаться дуже гідно. На головах мають шапки-мазепинки.

ВУЛИЧНИЦЯ ПРОВІДНИЦЕЮ КОМУНІСТІВ

Прага, 28. вересня. — Чеська преса подала вчера з Братіслави кореспонденцію (підписану буквою „р"), в якій характеризується комуністичні „сили", що намагаються за прикладом своїх мадярських, румунських і болгарських товаришів розгромити словацьку демократичну опозицію і встановити комуністичну диктатуру в цій країні. Дня 25-го вересня в

(Докінчення на стор. 4-тій).

НОВИЙ АЛЯРМ ПРО У.П.А. НА НІМЕЦЬКОМУ КОРДОНІ

6,000 ВОЯКІВ У.П.А. ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Гоф, Німеччина, 30 вересня. (АП) — З німецьких кол сьогодні повідомлено, що сотні німецької поліції відправлено на німецько-чехословацький кордон, у звязку з повідомленням, що до американської зони Німеччини зближається 6,000 озброєних вояків Української Повстанської Армії.

АМЕРИКАНЦІ І ЧЕХИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 1 жовтня. (ЮП) — Американські і чеські власті сьогодні заперечили поголоску, мовляв на кордоні між Чехословаччиною і американською зоною Німеччини появились маси вояків Української Повстанської Армії. Головна кватира розвідки Американської Армії тут повідомила, що ці поголоски не відповідають правді.

ПРОВІДНИК СЕРБСЬКИХ СЕЛЯН ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ СУДОМ.

Београд, Югославія, 1 жовтня. Сьогодні тут перед Сербським Верховним Судом почався процес проти Драголюба Йовановіча, провідника опозиційної до теперішнього большевицького режіму в країні Сербської Селянської Партії. Йовановіча обвинувачують в „шпигунстві в користь чужих країн" та в намаганнях творити селянський бльок проти теперішнього режіму.

МІНІСТЕР БІДО ВІДВІДАЄ ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА.

Париж, 1 жовтня. Французький міністер закордонних справ, Жорж Бісо, відвідає завтра у Вашингтоні президента Трумана та представить йому необхідність американської допомоги для Франції ще перед введенням в життя Пляну Маршала. Франція прохає американських кредитів ратами по 120,000,000 долярів місячно, щоб могти вдержати господарство країни на найбільш необхідному рівні.

ЗБІЛЬШЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В ІТАЛІЇ.

Рим, 1 жовтня. Італійський міністер промисловости заявив сьогодні в Конституційній Асамблеї, що італійська промислова продукція, яка минулого року виносила тільки 42% передвоєнної, збільшилася за останній рік на 86 процентів. Збільшення промислової продукції дає надію на повільну нормалізацію загального економічного положення, виведеного з ладу війною та післявоєнною крізою.

НІМЕЦЬКІ СТАЛЬНІ ВИРОБИ ДЛЯ ГОЛАНДІЇ.

Мінден, Німеччина, 1 жовтня. Голандські фірми заключили договір з Експортово-Імпортовою агенцією злучених американсько-британської зон, на підставі якого німецькі фірми з цих зон мають доставити Голандії в найблишому році стальних виробів вартости 10,000,000 долярів. Це з черги причиниться до розвитку обмеженої післявоєнної індустрії Німеччини.

НІМЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЛІКВІДАЦІЇ ФАБРИК

Берлін, 1 жовтня. На підставі загального порозуміння між окупаційними силами, німецька промисловість має бути відповідно обмежена. У висліді всі „зайві" фабрики мають бути розібрані і їх переважно призначено для Советів у формі воєнного відшкодовання. Німецькі робітники протестують проти цего та відмовляються розбирати фабрики. Генерал Клей заявив, що фабрики будуть розібрані, без огляду на те, чи німці собі того бажають, чи ні. Ці, що відмовляться від праці, не одержать приділу американських харчів.

РОЗСТРІЛЯЛИ ПЯТЬОХ ҐЕШТАПІВЦІВ.

Париж, 1 жовтня. Сьогодні тут розстріляно на підставі судового вироку шефа французького ґештапо під час німецької окупації та його чотирьох помічників. Їх засуджено за доноси на провідників французького визвольного руху.

БРИТАНСЬКІ КОМУНІСТИ ЗМІНИЛИ ТЕМУ.

Лондон, 1 жовтня. Головною темою пропаганди британських комуністів досі було оповідати британцям казки, як то добре живеться в советській „батьківщині селян і робітників". Дальше з цею темою не йде і вони змінили її, оповідаючи тепер такі самі казки, тільки в протилежному дусі, про „стінкерс Американс".

ВЕЛИКИЙ УСПІХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК В КИТАЮ.

Нанкінґ, 1 жовтня. Сьогодні тут урядово повідомлено, що китайські національні війська здобули Чіфу, головний порт комуністів в провінції Шантунг. Порт здобули після однотижневих запеклих боїв.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1 50	Six months	$1 50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК НАСТУПИЛА ЗМІНА У ВІДНОСИНАХ ДО СОВЄТІВ?

Відомий знавець закордонних справ, Едґар А. Моврер, лише тепер на тему зміни американської закордонної політики у відношенні до Совєтів, а саме, як це сталося, що вона стала „твердою, хоч приязною".

Моврер каже, що історія цеї зміни це сумом покрите оповідання про те, як американський президент крок за кроком приходив до переконання, що „зі Сталіном годі робити бизнес", та що „стримати Росію" це одинокий правильний підхід до цього, як поводитись з Кремлем. Забрало багато часу, заки американський уряд прийшов до цього заключення, бо президент Рузвелт довіряв Сталінові й був певен, що Аліянти зможуть і по війні працювати спільно в такий самий спосіб, як було в часі війни. Тому саме він згодився давати Совєтам усю можливу допомогу, як на них напав Гітлєр в 1941 році, не вимагаючи ніяких запевнень з боку Совєтів щодо цього, як має бути по війні. З Тегерану (1943) повернув президент Рузвелт у такому настрою, що зі Сталіном можна працювати по дружньому, а щойно в Ялті (1945) переконався, що Сталін дволичний. Його три листи до Сталіна, вислані перед самою смертю, не мали вже нічого з давньої сердечности. Це були самі докори за те, що Совєти не виконують цього, до чого зобовязались міжнародніми договорами.

Президент Рузвелт, пише Моврер, програв у грі зі Сталіном, та біда, що його наслідник, теперішній президент Труман, цього всього не знав, бо не був про це поінформований. Та навіть, як би був і знав про це в часі, коли сам обіймав уряд президента, то все одно, каже Моврер, не міг був сказати цього американському народові, бо він на таке не був приготований, постійно чуючи від бувшого президента щось інше.

Президент Труман зачав сам студіювати американсько-совєтські відносини, пробуючи говорити про різні справи „отверто" з Молотовим у Вашинґтоні. Тут він сам переконався, що замість стрінути „приятелів" він стрінув „класових ворогів". Мав одначе надію ще на Сталіна, бо Гери Гопкінс запевняв, що Сталін „інакший". В Потсдамі Труман „полюбив Сталіна", так, як Рузвелт полюбив його передше в Тегерані. Вернувши до Вашинґтону був певен, що „він дістав усе, чого домагався". Та дальші події в Азербейджані й в Китаю виявили наглядно, що Росія далі іде по диктаторськи своїм шляхом, нікого не питаючи, не слухаючи і загарбуючи різні чужі території, виставляючи водночас нові імперіялістичні домагання. Не змінили цього й поїздки „угодовця" Бирнса, тодішнього секретара стейту, ні різні ноти. Не помагали ніякі „отверті" та „щирі" розмови з Молотовом, чи з самим Сталіном. Щойно тоді урвався терпець і американський уряд рішився вкінці змінити свою закордонну політику зглядом Росії в такий спосіб, щоб у дальшому поступати з нею далі „дружньо", але „твердо".

Проблєма державности України в американсько-совєтському конфлікті в О. О. Д.

В останніх днях проблема державної суверенности України виринула в цілій ширині на міжнародному форумі, у звязку з американсько-совєтським конфліктом в Організації Обєднаних Держав.

Почалося від вибору трьох нових членів всемогучої і безрадної Ради Безпеки О. Д. на найблищий дворічний період. Першими двома членами вибрано без більших торгів та великою більшістю голосів Арґентину і Канаду. При виборі третього члена, що мав би заступити місце Польщі в її дотеперішньому представництві в Раді східної і центральної Европи, властиво і виринула справа державної суверенности України і таємного договору між Сталіном та Рузвелтом в Ялті.

На звільнене Польщею місце в Раді Безпеки Злучені Держави Америки погодилися впустити Чехословаччину, але тільки Чехословаччину зі східноевропейських країн. Тимчасом, кандидатуру Чехословаччини виелімінувано вже під час першого голосування. Тоді Совєтська Росія видвигнула кандидатуру України. Америка виступила проти цеї кандидатури, вважаючи, що Україна не є суверенною державою, що вона є інтегральною частиною Совєтського Союзу і тим самим вона не може виконати цих зобовязань, яких вимагається від членів Ради Безпеки. У висліді почався дипломатичний двобій між ЗДА і СССР, що йому приглядаються інші члени Генеральної Асамблеї О. Д., думки яких в цій справі поділені приблизно по половині.

У звязку з кандидатурою України до Ради Безпеки, Злучені Держави почали посередньо боротьбу проти таємного договору між Сталіном і Рузвелтом в Ялті, на підставі якого Совєтському Союзові признано в ООД три голоси. Тепер Америка намагається встановити прінціп, що Україна і Білорусь в рямках ООД не мають таких самих прав, як всі інші члени, бо вони не є ані практично, ані мереторично самостійними, с у в е р е н н и м и державами, тільки інтегральними частинами Совєтського Союзу. Договором в Ялті цим двом окупованим Росією країнам признано в О. Д. рівні права з усіми іншими членами. Сьогодні (1-го жовтня) є другий день боротьби. Совєти, що обстоюють кандидатуру України до Ради Безпеки, мають докищо більшість, але не мають потрібної більшости двох третіх голосів. Америка піддержує кандидатуру Індії. Якщоб Америка виграла, тоді Совєтський Союз залишиться тільки сам один в Раді Безпеки без помічного голосу одного зі своїх сателітів, яким була досі Польща. В такім випадку грозять дальші комплікації, бо навряд, чи СССР погодиться на втрату цього важливого посту в цій найважливішій Раді О. Д.

Совєтський Союз обвинувачує Америку, що вона хоче перевести в ОД „чистку" від Совєтів до найдальше можливих меж. Америка тільки обстоює прінціп, що Україна сьогодні не є суверенною державою, навпаки, є інтегральною частиною совєтсько-російської держави, отже вона не має свобідного голосу і свобідної волі, тому не може вивязатися з тих зобовязань, які накладає на своїх членів Рада Безпеки. Висновок ясний: або Україні будуть привернені всі її державно-суверенні права і тоді вона одержить їх теж в міжнародній організації, або — не маючи сама таких прав як держава, вона не може ними користуватися в цій міжнародній організації.

Справа державної суверенности України в ООД належить до цілого комплексу американсько - совєтського конфлікту в цій міжнародній організації. У відплату за совєтський саботаж в ООД при допомозі свого великодержавного права спротиву („вета"), Америка старається приперти Росію до стіни в усіх інших справах в нутрі ООД. В першому дні боротьби за членство окупованої Совєтами України в Раді Безпеки, Совєтам пощастило здобути деяку більшість, але не вистарчальну до потрібної більшости двох третіх голосів. Сьогодні боротьба продовжується, після одної ночі позакулісової дипломатичної гри. Всі делегати ОД здають собі справу, що тут йдеться вже не тільки про членство в Раді Безпеки і про державну суверенність України, але й про долю самої організації ОД. Більшість делегатів вважає положення загрозливим, а в якому напрямку, то на це натякнув вчера в Беоґраді комуністичний диктатор Югославії, маршал Тіто, заявляючи, що „фалшиві демократи намагаються змусити Росію до уступлення з Організації Обєднаних Держав".

Після пятого голосування над кандидатурою третього члена Ради Безпеки совєтський представник, Андрей Вишинський, поіритовано заявив, що Злучені Держави Америки та інші країни намагаються виключити „словянського представника" з Ради Безпеки.

З американського боку заявляється, що таємний договір між Рузвелтом і Сталіном в Ялті був компромісом, на підставі якого взагалі прийнято Совєтський Союз до Організації Обєднаних Держав.

Вислід цеї далекосяглої в наслідках дипломатичної боротьби між демократичними країнами з Америкою на чолі та Совєтським Союзом і його сателітами, в цій хвилині ще не відомий. Докищо ствержуємо тільки факт, що проблема державної суверенности України знову стала — в цім випадку — засобом в рішальній, докищо дипломатичній боротьбі між двома протилежними таборами, на які поділений сьогоднішній світ. Не залежно від хвилевого висліду цеї боротьби, вона тільки потверджує одну правду, до якої поступово мусить дійти світ: без самостійної, суверенної Української Держави не може бути миру в світі.

Микола Чубатий.

Як червона Москва наступає на Україну

Перед світом, на терені Організації Обєднаних Держав існує українська держава, як вірний союзник Росії, як її найкращий сателіт, який устами московського ступайка, Дмитра Мануїльського, передає світові бажання Кремля так вірно, як найвірніший холоп батюшки — царя Сталіна. А на ділі поміж Україною та Московщиною, поміж Києвом та Москвою кипить постійна боротьба на життя й смерть. Україна веде оборонну боротьбу за своє національне існування; Москва на Україні веде боротьбу за втримання своєї імперіяльної потуги. Збереже Україна своє національне існування як окремої нації, так становище Росії як світової потуги мусить померкнути; потрапить Московія зїсти Україну, так її потуга як імперії буде збережена та посилена економічно як теж ґеоґрафічним заокругленням.

Москва наступає на Україну вже понад 200 літ.

Боротьба йде за великі речі, тому вона завзята та ведена всіми способами, які стоять до розпорядимости Москви, нині сильнішої. Москва наступає на Україну не від нині, але від тих часів, від коли Україна стала частиною московського царства. Політику Росії зглядом України ясно накреслив будівничий новочасної Росії цар Петро І. й тої політики тримається Москва без огляду на це, чи Росією правили білі царі, чи тепер нею править червоний цар, чи нею правитиме навіть позірно демократичний президент.

Головною ціллю російської політики зглядом України є — зробити з України невідлучну частину Росії, російської нації. Про невідлучність України чи там Малоросії від Московщини постійно говорили за білих царів, про невідлучність України як частини Совєтського Союзу так самісінько говорять і червоні правителі Кремля, а навіть це бажання вложили в гимн Совєтського Союзу. Одним словом самостійне існування української нації для Москви є виключене, навіть коли б ця Україна хотіла бути частиною якоїсь російської Спілки на взір британського Камонвелту. Така позиція України для Московії є неприємлива й тому про ніяке порозуміння поміж Україною та Московією бути не може, бо цілі одної та другої є зовсім протилежні. Україна хоче жити життям зовсім окремої нації, хоче бути повним господарем на власній багатій землі. Московія хоче, щоб України як самостійної нації не було, та щоб український нарід ніколи не був повним господарем на власній землі, господарем своїх багатств, господарем свого матеріяльного та духового розвою. Для психіки москаля не до подумання, щоб Україна була суверенною нацією, навіть у союзнім звязку зі суверенною російською нацією. З другого боку, глибоко відрубна психіка українського народу, оперта на тисячлітній власній історії та кількатисячлітнім передісторичнім існуванню, теж виключає, щоби Україна могла стати російською Скотляндією чи якоюсь подібною етнічною групою російського національно-державного організму.

Україна має бути заселена росіянами совєтського народу.

Не таке важне це, що за царату забороняли назву Україна, а казали Україні називатися Малоросією. Тепер, за большевиків, дозволяють на назву Україна а навіть створили позір існування якоїсь ніби то української держави. На ділі, як за давних царів, так само тепер, Україна для Москви це полуднева провінція Росії, що повинна якнайскорше органічно злитися з Московією чи там зі совєтським народом, як тепер Москвовію звикли називати в Совєтах для змилення чуйности українців.

Теперішній Кремль, рахуючися з динамікою національного відродження України, вдає, що признає український окремий нарід, хоч в Москві представляють собі, що південна провінція Совєтів може й назавжди називатися Україною, але бути російською землею — мовою, культурою та економічною залежністю від національно-державної столиці Москви. По плянам Кремля за кількадесяток літ провінція Совєтів Україна не повинна багато різнитися від провінції нижне-новгородської чи сибірської. Тоді доперва Москва може бути спокійною, що Україна від неї ніколи не буде відірвана.

Щоб цю основну ціль московської політики зглядом України осягнути, Москва старається духово винищити український нарід як окрему націю. Коли це неможливо, старається нищити населення України також фізично та на його місце посадити неукраїнців-москалів та різних азіятів, які легко підпадають під впливи московської цивілізації. Тому наступ Москви на Україну йде тепер тими двома шляхами — фізичним винищуванням українського народу та винищуванням його української духовости, як духовости окремої нації.

Фізичне винищування українців.

Москва старається фізично винищити українців як національну збірноту. Большевики розпорошують українців з України по великанських просторах азійської Росії та використовують робучу силу українських істот на збудування потужної оборони червоної Росії проти світу західної демократії, з якою военний конфлікт в близькій майбутности вважають неминучим.

Тим осягають большевики подвійну користь для себе. Українська територія вилюднена з українців та населена москвичами та різного роду азіятами що раз більше тратить характер української землі, себто російщаться. Рівночасно, як колись на кістках козаків будувався Петербург, так тепер на кістках українців будує Москва в Азії шляхи крізь північний Сибір, використовує багатства Сибіру та будує на українських кістках нові промислові осередки в Азії для скріплення потуги Москви.

Фізичне винищування українців червоними росіянами на рідних землях є обмежене фізичними спроможностями Росії, тому Москва старається українців винищити як духову одиницю з власною культурою, з власною традицією та з власною духовістю, щоб ще й тим способом зіллятии українців в один совєтський нарід, себто російський нарід.

Як Москва вдаряє в духовість України.

Москва атакує українську мову та її русифікує. Москва атакує українську традицію та її винищує. Культурна політика Совєтів старається засмітити російським сміттям українське мистецтво, українську музику, літературу. Москва старається накинути українству російську православну віру. Вона винищує все, що вяже українців ці західною Европою та тим самим віддалює українців від світогляду та ідеалів Москви. Тут причина нищення українсько-католицької церкви як потужного звязку українців зі західним світом. Одним словом, Москва старається так скапарити ціле українське духове життя, щоб українці як духові безхребетники самі прилипли до ідеалів московського народу та згодом стали вважати себе за одно з росіянами. Ці два способи боротьби червоних росіян проти українського народу мають вести до одної цілі — знищення української нації.

Виглядало б, що положення українського народу є безвихідне, його повне винищення як нації припечатане. Та, на щастя, так воно не є. Царі дві сотні літ прямували до цього, і не сповнилися їх пляни, їхня двохсотлітна праця була зметена впродовж двох-трьох літ по вибуху російської революції в 1917 р. Так само й червона Москва не є всемогучою; теж й її можливости винищення української нації, є так само обмежені.

Фізично впродовж кількох десяток літ Москва не буде в силі винищити українців навіть при такім крівавім та брутальнім режимі, прямо з її власних економічних причин. Духово так само Совєти не в силі знищити українського духового самостійництва, бо сила російської культури є за слаба та не ділає на українців, як ділає, наприклад, висока англосаська культура на тих, які дістаються під її вплив.

Ми свідками вже кількох наворотів російсько - большевицького наступу на українську культуру, а проте українство як духова сила живе і ще століттями жити буде. Вона переживе Кремль збудований на насиллю і неправді.

ГАЛИНА ЛАЩЕНКО.

ДІТИ

Присвячую О. Олесеві.

1)

Вова і Ната — 6-літній брат і 10-літня сестричка. Вова, безбровий хлопчик з білявими кучериками, — це таємна заздрість Нати: всіх королівен вона уявляє собі завжди золотоволосими. А у Нати дві чорні косички, рівні, як палички. Руки у Вови завжди липкі, коліна подряпані, а щоки нагадують підрумянені пампушки. Коли в кімнаті чути крик, сусіди знають — це мама миє Вові замурзане личко. Ната худенька, рвучка і деспотична, але „талант": любить співати тоненьким, пронизливим сопраном.

Вова і Ната — еміґранти й трохи горді на цю назву. Їм приємно, що їх молодість звязана зі спогадом про романтичну втечу, що вони живуть за кордоном. Але обоє вже хотіли б повернутись додому, де, як згадує мама, було „добре жити": багато кімнат, гарні меблі й їжа. Останнє здається дітям надзвичайно важливим і турбує особливо Вову, якого Ната, жартуючи, зве „Жерою", а мама боліє душею, що може давати своєму пестунчикові тільки найскромніший харч.

— „Вова в мене виростає на хлібі", — скаржиться вона, гладячи пишне волоссячко свого хлопчика.

І справді, крім звичайної їжі, Вова ввесь день відживлюється хлібом і цукром. Може тому він такий гладенький, наче добре начинений. Ната не може вічно їсти хліба, її смак більш тонкий і,може, тому сама вона тоненька, як лозинка.

Вова і Ната живуть із батьками в умебльованій кімнаті, але не дуже терплять від тісноти. Вони легко звикли до нових умов життя і почувають себе не так уже погано. Звикли, що тато ввесь час пише, що мама завжди щось вишиває й господарює, і що у них пів дня горить примус. Звикли, що треба ощаджувати, бо вічно нема грошей, і що раз у два тижні буває прання, при чому мамі помагає Ната. І як же Вова не любить цих днів і його тоді ввесь час відганяють і йому „нема життя".

— Не лізь під ноги, обпарю окропом! Відчепись, а то вуха повитягаю! Сиди тихо! Не перешкоджай! — тільки й чути ввесь день. І якби тільки мама. А то Ната вигукує куди більше. Подумаєш, яка пані!

В такі хвилини у Вови зявляється велике бажання Нату натовкти, але мама рішуче не дозволяє. Каже, що це не полицарськи, що соромно бити дівчаток. А сама Ната, як розгнівається, тягає Вову за вуха, і язик її викидає за кожним словом найобразливіші для Вови речі. Ну, де ж після цього справедливість?! Бач, тому, що вона дівчинка, Вова мусить все терпіти!

Деколи у них бувають гості. Довго сидять, пють чай і балакають, часто про речі, їм мало зрозумілі. Діти люблять тих із гостей, що поводяться з ними просто, не гладять Нату по рожевих щіщках і не чіпляються до Вови з дурними питаннями: „Скільки буде три і чотири?" і „Хто був Наполеон?"

Коли гості засиджуються, мама укладає Вову спати. Але Нату не укладеш! Де там! Вона вважає себе надто великою, щоб лягати „з маленькими". Але часто, слухаючи не завжди зрозумілу розмову, Ната починає соватись на стільці. Їй допікає питання: „Коли ж вони нарешті підуть?!"

Дим від цигареток, змішуючись з парою від гарячого чаю, затягає все білуваною смугою, і крізь цю імлу все блідніше малюються обриси облич, меблів і чайного посуду. Натині очиці затягаються вузенькими паличками, а голівка все нижче й нижче хилиться на мамине плече. Ната дрімає.

(Кінець буде).

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Наукова праця під опікою уряду

Федеральний уряд заступає тепер приватні промислові підприємства в піддержуванні наукових дослідів і видає на цю ціль безмежні грошеві суми. Дослідча наукова праця злучена частинно з краєвою обороною, а частинно вона має на цілі довести до добробуту населення. Очевидно, все це діється за загальним одобренням конгресу, який ухвалює видатки в буджеті на різнородні наукові проекти. Перед війною уряд видавав на наукові цілі яку пяту частину всіх видатків на науку, а тепер фінансує вже половину такої праці. Загалом уряд має тепер під своєю опікою 60 більших наукових агенцій, а вони мають свої відділи, робітні й лябораторії порозкидані по всіх 48 стейтах. Будинки й наукові робітні, які є виключно власністю Злучених Держав, вартують тепер півтора більйона долярів. Тут не враховані засоби для розвитку атомової сили, які вартують ще раз тільки. Число науковців, занятих при урядових наукових установах, перевищує цифру 30,000.

Коли хто перечитає оці сухі вісті й цифри про пітримку наукових інститутів урядом, само собою насувається йому питання: Що то роблять у цих наукових установах? — Загально можна сказати, що йдуть такі досліди як от — відкриття засади, на підставі якої порушуються морські филі — до розвитку прозорих приладів до огрівання; від переміни вугілля на газоліну — до віднайдення причин повставання „червоних филь", які викинули на побережжя Флориди мільйони мертвої риби.

Сама адміністрація та видавання доручень для розвитку наукових робіт стає тепер важливою проблемою для Вашінгтону: Що більше: Впродовж найближчого десятиліття видатки на наукові цілі мають збільшитися ще на дальших дві третині теперішніх видатків, бо на це вже складено відповідні пляни. Отже наукові цілі займуть у федеральнім буджеті місце, яке досі займала оборона краю, а від недавна поправа суспільних відносин. Очевидно, що нова ділянка праці уряду матиме великий вплив на розвиток промислу, бо уряд наймає приватні підприємства до деяких робіт.

Вже цього року Президентська Дослідча Рада має призначених $625,000,000 річно на наукові досліди. З цих грошей лише $200,000,000 зужиє уряд на свої лябораторії, а решту видасть приватним підприємствам, от таким, як Дженерал Електрик Компані. Тут взяті в рахунок теж і університети.

Ці видатки не є неоплатні для уряду. З них приходять до федерального скарбу добрі приходи в формі податків, бо з праці уряду користає промисл, рільництво й інші ділянки краєвого господарства, хоч нема де правди діти, уряд користає з них при розвитку збройних сил та засобів.

Осередком наукового руху є Бюро Стандартів у Вашингтоні із своїми 2,500 науковими працівниками. В ньому виконується праця, якою користується промисл на 90%. Бюро займає 94 будівель, приміщених на 68 акрах землі. Зразки праці цього Бюра такі: переведження дослідів для захорони персоналу перед діланням радіоактивних промінів; дослідживання над виробом синтетичної гуми; шукання способів, як недопустити до зарджавіння підземних рур і проводів.

Агенція Цивільної Адміністрації Аеронавтики належить до департаменту торгівлі. Вона має свої лябораторії в Індіянополіс і працює над удосконаленням приладів, щоб не допустити до таких повітряних нещасть, як от упадок літака на тенк з нафтою.

Цивільна урядова агенція Краєвої Дорадчої Ради Летунства працює над основним проєктом як керувати автоматичними стрільнами під час їх полету понад стратосферу з неймовірною („суперсонічною") швидкістю. У вітрових тунелях на майдані Мофе-Філд у Каліфорнії експерти пробують розвязати такі проблеми, як от: яка була б найліпша форма для літаків, що мають летіти з швидкістю 1,000 миль на годину. У Клівленді пробують розвязати одно з питань, якими займався ще Аристотель, а це: „Що це таке спалювання?". Там хочуть найти відповідь, що то діється, коли спалюється топливо в літаку. Ця агенція має більше гроша, більше людей при праці і більше виряду ніж вона мала під час найвищого навалу праці у воєнних часах.

З ділянки рільництва треба згадати хоч про працю над таким винаходом, який має викопувати з землі солодку бараболю, відрізувати зверха гичку, сортувати бараболю відповідно до величини — а все те в тому самому часі, коли йде копання бараболь на полі. Бюро Копалень працює над винаходом, при помочі якого можна б фільтрувати метали стоплені разом на плин. Цей прилад придасться на те, щоб видобувати металі з відпадків, що то їх збирають на смітниках („джонк" - „злом").

Над подібними складними винаходами в своїх ділянках працює Геологічна Служба, Служба Здоровля (відкриття „чудоліків"), медична й анатомічна, (тепер уже при допомозі ізотопів) і то на землі, під землею, в воді, в повітрі і де лише загалом можна вдертися.

Праця науковців над охороною перед чужинною інвазією належить до спеціяльних ділянок і про них говориться час від часу при згадках про атомову силу, радіоактивну хмару, біологічну та бактерійну війну. На це призначені окремі фонди.

Це страшні відкриття й винаходи, обраховані на знищення людського життя в одним моменті на випадок наїзду ворога. Одначе серед того страху йде безупинна праця для стримання або цілковитого виключення війни. А коли б це вдалося осягнути, тоді всі оті велетенські змагання стануть благословенням людства і невимовний страх переміниться у невимовну радість.

ВІДПОВІСТЬ ВИШИНСЬКОМУ.—Пані Елінор Рузвелт, яку бачимо перед собою, буде відповідати в Асамблеї Обєднаних Держав на напасливу промову совєтського делегата, Андрея Вишинського, в якій він наговорив повно брехонь, звернених проти Злучених Держав та їхньої мирової політики, яка, по словам Вишинського, веде до третьої світової війни. Секретар стейту Маршал призначив паню Рузвелт для відповіди Вишинському. Це викликало загальне зацікавлення теж і з цього боку, що пані Рузвелт відома з цього, що завжди голосить, що з Совєтами можна зговоритись, а тільки треба зрозуміти їхній спосіб думання.

Що писала „Свобода" тому 40 років?

3. жовтня 1907 р.

КОНВЕНЦІЯ ГР.-КАТОЛ. ДУХОВЕНСТВА.

За підписом еп. Сотера Ортинського скликається до салі гр.-катол. церкви св. Юрія при Іст 20 вул. в Ню Йорку конвенцію гр.-катол. духовенства на день 15. жовтня 1907. Програма обіймає 14 точок, як напр.: границі дотеперішних парафій, креовання нових, забезпечення священиків на старість, парафіяльні школи й підручники для них, дім для сиріт і для убогих людей, монахині й захоронки для дітей, резиденція й катедра для єпископа, вибір комітету для складення історії гр.-катол. церкви в Америці й шематизму на 1908 рік.

ДУХОВНИЙ МІТИНГ.

Після конвенції духовенства відбудеться в днях 17. і 18. жовтня в Ню Йорку духовний мітинґ, на який мають вислати делегатів всі церкви. Предметом нарад буде між ін.: релігійне виховання дітей і їх образування та заложення стипендійного фонду; парафіяльні школи і школи для дяків; клевети по газетах; народні організації; право громадянства.

ЗВІТ ЗІ ЖЕРТВ НА ПРИВИТАННЯ ЄПИСКОПА.

З підписами о. Корнила Лаврищина й о. Йосифа Чаплинського оголошений звіт зі зібраних жертв на привіт єпископові Ортинському при вступі на американську землю. Зібрано $1,682.06, єпископові передано $1,200, загальний розхід з різними іншими видатками $1,633.65, остає в касі $48.41.

НЮЙОРСЬКІ ТУНЕЛІ.

Тунель Белмонта при 42 вул. попід Іст Ривер до Лонґ Айленд Сіти вже викінчено; другий тунель, що йде з Батері пл. до Бруклина для підземної залізниці викінчується; третій тунель, що має злучити Ню Йорк з Лонґ Айлендом буде Пенсиленійська залізниця; четвертий тунель з Ню Йорку до Джерзі Сіти будують дальше.

ОКРЕМА ХОЛМСЬКА ГУБЕРНІЯ В РОСІЇ.

Російське міністерство внутрішніх відносин виготовило проєкт відокремлення Холмської землі від Польщі і переміни її на окрему губернію. В її склад мають ввійти повіти: більський, частина константинівського, радинський, влодавський з Сідлецької губ., потім грубешівський і частина любартівського, холмський, красноставський, замостський, томашівський і білгорайський Люблинського губернії. Холмщина буде поділена на 6 повітів. Людність нової провінції доходить до 758,000 душ. Вона підлягатиме київському генерал-губернаторові, а у воєнному відношенні варшавській військовій окрузі.

За залізною заслоною
(Як їх подають совєтські джерела).

КАМПАНІЯ ЗА ЗДАЧУ КОНТИНГЕНТІВ.

Київ. Преса та радіо УССР почали посилену кампанію за здачу збіжевих контингентів. Опубліковано теж листи колгоспників Полтавської, Київської та Харківської областей, що в них вони дякують „великому російському народові, Сталінові та компартії за підмогу та піклування під час переведення засівів" і зобовязуються до дня жовтневої революції не тільки здати призначений збіжевий контингент, але ще й перевиконати своє зобовязання.

Окремим указом УССР та ЦК, КП(б)У взивається колгоспників і селян УССР допильнувати цьогорічного збору проса, що його посівна площа в цьому році вдвоє більша, як в минулому.

В Києві відбулася нарада секретарів обкомів КП(б)У, в якій крім представників міністерства промислу та секретарів ЦК КП(б)У взяв участь теж Каганович. Він виголосив довгу промову про обовязкове дострокове виконання виробничих плянів промислових підприємств УССР.

НАДУЖИТТЯ СЕРЕД КОЛГОСПНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Київ. Рішенням уряду УССР та ЦК КП(б)У зліквідовано т. зв. „Державний страхувальний фонд", що давав колгоспам УССР насінні позички на засів. У майбутньому колгоспи мають покривати своє запотребування із власних насінних запасів. З цих запасів має бути бране насіння теж для засіву нових посівних площ, що згідно з новим пятирічним пляном повинні щороку збільшатися. Причиною цього зарядження були надужиття. Як стверджено,насіння державного страхувального фонду йшло ввесь час на позики для... службовиків колгоспів.

Тим самим рішенням перенесено державний сортівний фонд до міністерства заготівлі, що буде видавати добірне сортівне насіння на засів в обмін за звичайне насіння, а не, як це було досі, в позику.

У колгоспах мають бути створені окремі резервні фонди засівного насіння, як залізний фонд колгоспу. За невиконання цього зарядження відповідатимуть не тільки керівники колгоспів, але й партійні органи.

ПРОТИ БУРЖУАЗНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАХОДУ.

Київ. В кількох останніх числах київської „Літературної газети" поміщено статті проти „низькопоклонства совєтських письменників перед буржуазною культурою Заходу".

За „Літературною газетою" буржуазна література Заходу находиться в стані занепаду та повного розстрою. Ідейному занепадові та художньому розстрою буржуазної культури Заходу протиставиться „повнокровну та глибоколюдяну совєтську літературу". „Формалістичне виверти та формалістичне штукарство література Заходу — каже автор — це ніяка література. І тому ясно, що совєтським письменникам там нічого шукати. Совєтський письменник, що наслідуватиме культуру Заходу, матиме у висліді зниження художньої форми та здеформування ідеї. Для совєтських письменників повинні бути зразком такі твори як Фадеєва „Молода гвардія", поезії Тичини, Рильського, Малишка, Первомайського, Бажана, пєси Корнійчука тощо, у яких ідейний рівень та мистецьке оформлення стоять на високому рівні".

„Низькопоклонство совєтської інтелігенції УССР перед буржуазною культурою Заходу" було темою нарад культурної ради Академії наук УССР впродовж двох днів. Основну доповідь виголосив академік Білецький.

З КУЛЬТУРНОЇ ХРОНІКИ.

Київ. Скульптори УССР працюють над творами, що мають бути послані на всесоюзну виставку в Москві, влаштовану з приводу 30-річчя існування СССР. Скульптор Лисенко працює над різьбами: Лазар Каганович, Шевченко та група „Партизанський рейд". Скульптор Ковальов різьбить бюст Рильського, Муравін — бюст Василевської, Галина Петрашевич — бюсти артистів Юри та Ужвій. Скульптори Мухін, Анбалов та Федченко працюють над памятником в честь партизан Краснодара, що їх подвиги описано в романі Фадеєва „Молода гвардія". Скульптор Муравін розпочав працю над груповою скульптурою „Вожді", а Шаповалов — над портретом легендарного ватажка розбійників Кармелюка.

— При академії архітектури в Києві зорганізовано інститут монументального живопису та скульптури, що має дбати про розвиток цих ділянок мистецтва. Голова академії архітектури Заболотний кермує розбудовними працями над собором Св. Софії.

— Архітекти УССР опрацювали проєкти перебудови залізничих двірців Одеси, Львова, Кишинева та інших. Тепер працюють вони над проєктами нових санаторій і відпочинкових будинків.

— Громадськість Львова відзначила святочними сходинами 20-ліття праці письменника Петра Козланюка.

— Зі Львова виїхав до Києва харківський драматичний театр ім. Шевченка, що дав у Львові 23. вистави. Театр показав нову пєсу „Єгор Куліков".

— У Чорткові відкрито новий технікум, що випускатиме агрономів та міліораційних техніків для Західньої України.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Комітет Злучених Організацій в Вунсакет, Р. Ай., $50; Відділ Союза Українок ім. Княгині Ольги в Гемтремк, Міш. $25; Тов. Негайна Поміч в Ню Йорку, Н. Й., якої делегатом на Третій Конгрес був Д. Кольба, $25; Михалина Пічак, делегатка на Третій Конгрес від Запомогового Комітету в Рачестер, Н. Й. зложила від себе $10, а її брат Володимир жертвував $20, так що разом отримано $30; М. Стахура з Кемпбел, О. $10; о. В. Лотович з Джерзі Сіти, Н. Дж., $5.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Молодий Союзовець кандидатом на міського радного в Дітройті.

Ще пару років тому союзовці в місті Дітройті і околиці, що почали брати активну участь в американській політиці говорили, що ще не маємо молодих сил на кандидатів до стейтового, повітового чи міського уряду. Тепер вже ми дочекалися наших молодих сил, що мають добрі кваліфікації на кандидатів на різні уряди, однак наше громадянство чомусь не дуже інтересується політичними справами, як це було кілька літ тому.

Щоб витворити трохи більше заінтересовання серед громадян, пригадується мешканцям міста Дітройту, що правибори („праймері") на мейора і 9 радних міста відбудуться в понеділок 7. жовтня та що кожен наш громадянин та громадянка обовязково повинні іти до голосування. Перше, що це обовязок і привілей кожного горожанина; друге, що на міських радних є аж два кандидати українського походження.

Попри кандидатку панну Бек цього року є ще кандидатом і наш молодий Союзовець інженер Мирон Касій.

Про нього позволю собі сказати пару слів. Перш усього Ліґа Ситизенів, що робить перегляд всіх кандидатів, оголосила своє звідомлення в дітройтських щоденниках, що узнає інж. Касія як одного з 18 кандидатів, що мають кваліфікації, а яких 180 відкидає. Це є найкраще свідоцтво для інж. Касія. Інж. Касій, навіть тоді, коли продовжував студії, інтересувався життям української громади. Він був предсідником тов. Шашкевича, від. 94 У. Н. С., і дбав про розвиток того відділу. Він також був представником тов. Українських Університетських Абсольвентів в Дітройті, а тепер інтересується нашими справами в громаді як лише може, як в Союзових відділах, так і поза ними, і є добре обзнайомлений з теперішною українською проблемою в Европі.

Отже цею дорогою апелюю в першу чергу до членів і членок У. Н. Союзу, щоб усі віддали свої голоси на 7. жовтня на інж. М. Касія і щоб поагітували між своїми знайомими, щоби вони піддерли цю кандидатуру. Ми певно не пожалуємо, коли українець дістане номінацію.

Ще хочу пригадати, що інж. Касій це рідний брат адвоката Петра Касія, що є заступником прокуратора в повіті Вейн.

Обовязком всіх наших горожан є іти до голосування при правиборах у вівторок 7-го жовтня і віддати свої голоси на **Myron Kasey** Мирона Касія.

Ів. В. Іванчук,
гол. контрольор У. Н. С.

Вуличниця провідницею комуністів.

(Докінчення зі стор. 1-шої)

Братиславі зібрались бувші комуністичні партизани та домагались ліквідації Словацької Демократичної Партії. Один з їх відділів, під проводом 25-літної Єлисавети Мартініч, вдерся до приміщення Словацької Національної Ради та намагався вбити її президента д-ра Летріха (який недавно відвідував словаків в Америці). Під час пізнішого слідства виявилось, що провідниця комуністичних партизанів, Є. Мартініч, є зареєстрованою вуличницею, вже три рази караною за крадіжку. Під час війни вона працювала для німецької тайної поліції.

ВОЄННЕ БОЖЕВІЛЛЯ БОЛЬШЕВИКІВ

Напасть на американську політику в Німеччині.

Берлін, 1. жовтня. — Не має дня, в якому світова преса не повідомила б про завжди нову вихватку Советів проти Америки. Всіх советських політиків охопило якесь дивне воєнне божевілля, яким вони в гістеричний спосіб намагаються омотати весь світ. До виступів советських представників в ООД, обмежених майже виключно до напастей на Америку, до недавного простацького пашквілю на президента Трумана в советській пресі та до всіх вихваток советських слуг проти Америки, сьогодні долучився й большевицький полковник Сергій Тульпанов в Берліні, виголосивши перед німецькою авдиторією напасливу промову проти Америки. Тульпанов твердив, що тільки Совети захищають мир і демократію, натомість „американські злочинці" хочуть пхнути німців у нову імперіялістичну війну за інтереси американських капіталістів. Американський військовий губернатор, ген. Л. Д. Клей, зложив відповідний протест в Контрольній Раді Союзників та перед советським головнокомандуючим, маршалом Соколовським.

Рекорди з піснями, наспіваними під проводом проф. О. Кошиця

По Покійнім проф. Олександрі Кошицю остала дорогоцінна память, якою є рекорди народніх пісень, наспівані хором у Ню Йорку, а під його проводом.

Правда, деякі рекорди не вийшли якслід, бо пок. Ол. Кошицеві доручено організувати хор і вивчати пісні на протязі двох місяців і то вже тоді (рік перед смертю), коли він був вже поважно хорий. Проте як вслухуємося і в ці рекорди, то зазнаємо великої приємности. Тільки треба слухати їх у тишині, без гамору й по можности самому та треба мати під руками тексти цих пісень, щоб розуміти кожне слово.

Ще на одне хочемо звернути увагу. Як тільки рекорди вийшли з фабрики, то експедитори зараз вложили їх в альбуми та зложили на купу. Тоді було дуже гарячо й декотрі рекорди дещо надтопилися й злилися з папером. Через те, як їх грати, то вони дуже шиплять і не можна добре слів розуміти. Та тепер ми маємо на складі новий наклад рекордів Кошиця. Хоч усе подорожіло, але рекорди продаємо по тій самій ціні, себто по $10.50.

До кожного альбому рекордів додаємо книжочку з поясненням по англійськи, а також наш Альманах, у якім є історія тих рекордів та українські слова до кожної пісні. За це все і за пересилку рахуємо $11.60.

Хто має рекорди, з яких деякі зіграні або розбиті, то тепер можемо продати поодинокі рекорди по $1.50 за штуку, лиш треба подати нам число.

Рекорди-колядки на свята (числа 101, 102, 103) продаємо теж окремо за $4.50.

М. Сурмач.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

11,525 До односельчан з с. Пиняк (Самбір) просить о афідевіт Голойда Володимир.

11,526 Борут Павла з с. Скупово (Городенка) від Корніїв Надії (Шпакович).

11,527 Радош Степана з с. Зерниця Вижня (Сянік) від Радош Павла.

11,528 Якимець Евфрозини (Мацко) з с. Трушевичі (Добромиль) від Якимець Миколая.

11,529 Даньо Антона, Купців Еви з с. Колониця (Лісько) від Даньо Петра.

11,530 Кураш Петра з с. Березка (Добромиль) від Дзодз Степана.

11,531 До знакомих з с. Синевідська Вижного (Сколе) від Нинка Івана.

11,532 Горбачевський Івана з с. Завалів (Підгайці) від Кифор Володимира.

11,533 Доманчук Льва від Доманчук Антона з с. Немилів (Радехів).

11,534 Панашій Василя і Івана та знакомих з с. Носів (Підгайці) від Панашій Миколи.

11,535 Цяпа Петра з с. Мозолівка (Підгайці) від Цяпа Михайла.

11,537 Гомзик Анни від Симіонек Володимира з Борислава (Дрогобич).

11,538 Стецур Антона від Бугрин Йосафата з с. Яструбків (Львів).

11,539 Ступак Теодора з Синевідська Нижного від Ступак Миколи.

11,540 До рідних зі Струсова (Теребовля) і Маґдалівки Дуда, Чайковський, Шандровський, Вертенний і Стадницький від Барановський Галини (Мясникова).

11,541 Хрущ Катерини з с. Макунев (Мостиська) від Базиляк Ярослава.

11,542 Кориль Юлії (Сокольська) і її дочки Аделі від о. Головінський Мирона з Підгаєць.

11,543 Мархон Константина від його внуки сирітки Дацко Ірусі (дідо Мархон перебуває у Филаделфії).

11,544 Амброз Катерини (Саґата) з с. Жулич (Золочів) від Стельмах Олександра.

11,545 Кардаш Михайла з с. Лубянок Низших (Збараж) від Кардаш Івана (син Петра).

11,546 Редван Доні (Серай) з с. Перегінськ (Долина) від Яцків Анни (Цепай).

11,547 Лизак Теодора з Сотак (Мукачево, Закарпаття) від Шабельська Марії Ґебе.

11,548 Іванець Теодора від Головчук Богдана.

11,549 Лис Теодора і Петрашко Олекси і Юрка від Лис Івана з с. Жинолов (Ярослав).

11,550 Когут Тараса (род. з Черновець, син д-ра Льва Когута, мавби бути в Харбіні, Манджурія) від Когут Адріяна.

11,551 Білецька Марії (Гринь) від Сіканець Рузі.

11,552 Могетич Федора Рузі (Келлер) і Марії (Сенів) з с. Княжолука (Долина) від Могетич Романа.

11,553 Ферій Івана, Гната і Михайла від Ферій Павла.

11,554 Пелехів з с. Вільшани (Золочів), о. Крохмальний з с. Чижикова, Калецький Богдана з с. Богданівка (Львів) від Пелех Романа.

11,555 Ґурський Лишка з м. Кременця від Ґурський Адама.

11,556 Бабій Мирона з с. Телячого (Підгайці) від Кардаш Петра.

По інформації писати до
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати **групу і число.**

МИТРОПОЛИТ ІЛАРІОН У КАНАДІ.

За звідомленням „Українського Робітника" з Торонта, приїхав у четвер 18. вересня літаком з Женеви через Ню Йорк до Торонта архиепископ холмський і підляський Високопросв. Іларіон, перд висвяченням проф. Огієнко, б. редактор „Української Мови". Він був міністром освіти й віроісповідань у кабінеті Петлюри в Камянці Подільському, а за гетьмана Павла Скоропадського був основником університету в Камянці. У военних часах Почаївським Собором Української Православної Церкви 21. листопаду 1941р. був вибраний архиепископом київським і переяславським, одначе німці не дозволили йому виїхати до Киева, поставивши коло його палати в Холмі варту. Інтернований опісля німцями, вирвався зпід їх опіки зпід Відня і виїхав до Швайцарії. У справах церкви підчиняється патріярхові царгородському. Проф. Огієнко (митр. Іларіон) переклав Біблію Старого Завіта на українську мову, а його Новий Завіт видано в накладі 100,000 примірників. Тепер Оксфордський університет друкує цілу Біблію в його перекладі. — Після прибуття до Торонта, поїхав митр. Іларіон до Винипегу.

ТАРЗАН, ч. 1699. Небезпека в джунглях.

Коли Молат побачив, як його приятель бореться з його самицею, він скочив на них обоє.

Сила його удару розділила обох борців.

У розяренні Таґа кинулася на свого самця...

...а Тарзан кинувся на поміч Джені. Нагло малпочоловік занюхав вітер. „Вогонь!" закликав він.